І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 99. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 27-го ТРАВНЯ (MAY) 1961 ЦЕНТІВ 12 CENTS No. 99. VOL. LXVIII.

КЕННЕДІ У ЗВЕРНЕННІ ПРО СТАН УНІЇ ПРОГОЛОШУЄ ОБОРОНУ МИРУ І СВОБОДИ

У зверненні до Конґресу Президент плянує збільшити видатки на ракети й сателіти, закордонну допомогу та на скріплення оборони

Вашинґтон. — Президент Кеннеді 25-го травня промовляв перед обидвома Палатами Конґресу і проєктував значно побільшити федеральні видатки, головним чином на те, щоб ЗДА могли перші вислати ракету з людиною на Місяць та щоб скріпити оборонність ЗДА. Президент сказав, що треба конче більшого буджету, щоб ЗДА могли здійснювати свою „доктрину волі" в цілому світі. Докладно не є відомо, скільки мала б коштувати ця „доктрина волі", але фахівці від буджету вже обрахували, що в першому фінансовому році треба буде збільшити буджет принаймні на $1.800.000.000. в тому на програму космічних просторів треба б видати дальших $679 мільйонів. Але Президент заявив, що на цю програму в перших п'ятьох роках треба буде від $7-ох до $9-ох більйонів. Згідно з плянами Президента ЗДА мали б вислати людину з ракетою на Місяць коло 1970-го року. Цей проєкт мусів би бути в такій стадії, що була б певність, що перший астронавт до Місяця зможе з певністю вернутися на Землю. В цілому фахівці обрахували, що висилка людини на Місяць мала б коштувати від $20 до $40 більйонів, і що здійснення цього проєкту триватиме коло 10-ох років. Президент мав переслати своє звернення Конґресові, але в останньому часі він вирішив особисто промовити до об'єднаних Палат Конґресу, бо хотів цим способом підкреслити важливість своїх проєктів. Сам Президент назвав свою промову другим зверненням про Стан Унії. Звичайно Президент передкладає Конґресові звернення про Стан Унії раз в році, в січні на початку сесії Конґресу. Цього року зробив це в січні президент Айзенгавер, а пізніше Кеннеді звертався до Конґресу зі своїм власним зверненням про Стан Унії. 25-го травня Кеннеді виголосив своє друге звернення про Стан Унії. В Конґресі були присутні, крім членів Конґресу, дипломати, члени Президентового кабінету, і повна ґалерія публіки. Промову Президента 18 разів оплескували. Найдовше і найголосніше оплескували те місце з промови, в якому Президент заявив, що він вияснить совєтському прем'єрові Хрущову, що „Америка постійно турбується тим, щоб у світі запанували мир і воля". Збільшення видатків в новому буджеті представляється так: 1) Щоб приспішити висилку людини на Місяць треба вже в найближчому фінансовому році, що починається 1-го липня цього року, збільшити буджет на космічну програму на дальших $679 мільйонів. 2) На збільшення закордонної економічної та військової допомоги треба нових $535 мільйонів. 3) На збільшення чисельного стану наземної армії і морської піхоти потреба — $160 мільйонів. 4) Для Адміністрації малих підприємств треба $130 мільйонів. 5) На перевишкіл незатруднених робітників, які втратили працю внаслідок механізації праці — $75 мільйонів. 6) На поширення діяльности Інформаційної Аґенції ЗДА — $2.400.000. Мають поширити радіові і телевізійні передачі до латинських американських держав і до південно-східньої Азії. 7) Президент заповів, що його уряд вирішив брати участь в будові протирадіяційних сховищ, і на цю ціль треба буде потроїти теперішні запропоновані видатки в сумі $104 мільйонів. В цій справі уряд внесе в найближчому часі новий законопроєкт. Директор буджету Дейвід Е. Белл заповів, що новий федеральний буджет на 1962-ий рік винесе коло $84 більйонів, і що передбачений дефіцит винесе принаймні $3.500.000.000. Залишаючи свій уряд президент Айзенгавер запропонував був буджет в сумі $80.865.000.000, в тому мала бути надвишка $1.500.000.000. Президент Кеннеді гадає, що не буде великого дефіциту в новому буджеті, бо він сподівається більших прибутків в державній скарбниці зі збільшених прибуткових податків, бо економіка ЗДА почала збільшуватися. Президент закликав американців до жертв, які є конче потрібні, якщо Америка має виграти битву за волю і мир. Кеннеді висловив надію, що робітники не будуть домагатися більших заробітних платень, а підприємці не збільшуватимуть цін на товари. Мусить бути самообмеження серед американського народу. Не треба в пресі подавати таких відомостей, які виявляли б ворогові оборонні таємниці. Молодь повинна голоситися до Корпусу Миру, щоб допомогти недорозвиненим країнам. Члени Конґресу оплескували промову Президента і в загальному прийняли її прихильно. Але серед них є турбота за те, звідки буде черпати фонди державна скарбниця на ті збільшені федеральні видатки, бо Президент не запропонував, щоб збільшити прибуткові податки. Промову Кеннеді оплескували і демократи і республіканці. Демократи називають вимоги Президента „державною конечністю", але республіканці кажуть, що оцей надто високий буджет спричинить інфляцію і збільшить занадто федеральне заборгування.

Президент Кеннеді промовляє до об'єднаної сесії Конґресу. За ним зліва віце-президент Линдон Б. Джансон і спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн

Сесію УНРади відкладено до 21 червня 1961

Скрентон. — Редакція часопису „Народна Воля" одержала з Европи і надрукувала в числі за 25 травня ц. р. повідомлення такого змісту: „Пленарна Сесія Української Національної Ради була скликана декретом президента УНРеспубліки д-ра Ст. Витвицького на 1-го червня ц. р. Як повідомляє европейський кореспондент „Народної Волі", през. Ст. Витвицький новим декретом відсунув Сесію УНРади на 21 червня ц. р., з тої причини, що ВО УНРади ще не встиг виготовити свого звіту з діяльности".

О. д-р Василь Кушнір найменований на члена Ради Канади

Оттава. — Як повідомляє агенція „Кенедієн Прес", федеральний уряд назначив прелата о. д-ра Василя Кушніра з Вінніпеґу членом Ради Канади на протяг 3-ох років. Прелат Кушнір є парохом катедральної церкви св. Володимира й Ольги та генеральним вікарієм української католицької архидієцезії у Вінніпеґу. Він є довголітнім головою Комітету Українців Канади. Разом з о. д-ром Василем Кушніром назначені членами Ради Канади чотири видатні особи, а то — Лейді Данн, вдова відомого мультімільйонера і філянтропа Сер Джеймса Данна, пані Жінетт Трепаніє з міста Квебеку, Доґлес Б. Веддон, відомий індустріяліст з Лондону, Онт. і рабин Давид Монсон, основник синагоги Бет Шолом і капелян Леґіону Жидівських Воєнних Ветеранів. Рада Канади, заснована кілька років тому, — це поважна, державою фінансована установа, що наглядає над культурним розвитком Канади.

В Ню Йорку плянують відзначити Тиждень Поневолених Націй

Ню Йорк. — В приміщенях головної кватири Асамблеї Поневолених Европейських Націй відбулася 19-го травня нарада п'ятьох організацій в справі цьогорічного відзначення Тижня Поневолених Націй. Нарадами проводив о. монсіньйор Джан Бальконас — президент СА СЕЕД. В нарадах взяли участь представники таких організацій: о. монсіньйор Джан Бальконас, Йосиф Лисогір, Памфіл Ріпозану, панна Мері Кізіс і Володимир Душник — від Конференції Американського і Середньо — та Східньоевропейського Походження (СА СЕЕД); Христофер Еммей і панна Рут Беренсон — від Американських Приятелів Поневолених Народів (АФЦН): д-р Вацлавас Сідзікавскас, Брутус Косте і Фелікс Ґадомскі від Асамблеї Поневолених Европейських Народів (АЦЕН); член міської ради в Брукліні Томас Кют і Стефан Ярема — від Крайового Комітету Поневолених Народів (НЦНЦ) і від Американської Асамблеї для Визволення Неросійських Народів СССР. Після дискусії вирішено, що всі ці 5 груп мають і цього року відзначити Тиждень Поневолених Народів церковними Богослуженнями, радіовими і телевізійними програмами, статтями в пресі та вивішуванням прапорів. Мають видати окремий маніфест з цього приводу. Нюйоркський Комітет має співпрацювати з Крайовим Комітетом Поневолених Народів, що його очолює проф. д-р Лев Е. Добрянський. Панове Т. Кют, Йосиф Лисогір і Володимир Душник мають бути зв'язковими між нюйоркським комітетом і комітетом у Вашинґтоні.

Сенат прийняв законопроєкт про асиґнування $2,550,000,000 на допомогу школам

Вашинґтон. — Під час свого засідання в четвер дня 25 травня ц. р. Сенат прийняв законопроєкт, який передбачає асиґнування 2.550.000.000 долярів на допомогу школам. Був прийнятий цей законопроєкт 49 голосами проти 34. За прийняття законопроєкту голосувало сорок й один демократ і вісім республіканців, проти нього заявилося двадцять і два республіканці і 12 демократів. Після прийняття Сенатом законопроєкту про допомогу школам передано на розгляд Палати Репрезентантів. В редакції, прийнятій Сенатом, цей законопроєкт є досить зміненою версією первісного урядового проєкту, але в основному він зберігає поставлену мету: встановлення програми трирічної федеральної допомоги для підвищення стану виховання і навчання в початкових і середніх американських школах.

В АМЕРИЦІ

● **Економіст** Торговельної Палати ЗДА д-р Чалз Стюарт, зізнаючи в Сенатській підкомісії праці, заявив, що запропоновані урядом публічні роботи коштом одного більйона долярів, пошкодять, а не допоможуть економіці ЗДА. Д-р Стюарт твердить, що поборювати завелике число безробітних треба не тими методами, які запропонував уряд, тільки треба змінити податкову систему, яка заохотить до нових інвестицій.

● **Згідно з урядовою статистикою** число безробітних в квітні цього року в Канаді значно зменшилося в порівнянні з тим числом, яке було в березні ц. р. В березні ц. р. число безробітних становило більше, як 11 відсотків всіх робітних сил, а в квітні воно зменшилося до 9.7 відсотка. В квітні 1960 року число безробітних виносило 8.8 відсотка всіх робітних сил. В половині квітня ц. р. було в Канаді 622,000 безробітних.

● **Населення** столиці Сан Сальвадору живе під страхом землетрусу, який був такий сильний, що зарисувалися стіни в нових будинках. В Сальвадорі є 18 вигаслих вульканів, і люди бояться, щоб якийсь вулькан не став активним. Сейсмологи заспокоюють людей тим, що це був хвилевий землетрус, і що немає загрози для населення.

● **Бруклинський суд** веде слідство проти 65-річного адвоката Пітра Джамбальво, який переводив незаконну адоптацію дітей із Італії американськими громадянами. Адвокат Джамбальво перевів 168 адоптувань, і тепер його заарештували за торгівлю дітьми. Він брав пересічно по $750 за одно немовля або дитину у віці до п'ятьох років. Джамбальво заарештований, але його звільнили за кавцією.

● **Республіканський** Крайовий Комітет оскаржує уряд президента Кеннеді, що представники цього уряду штучним способом стараються збільшити популярність Кеннеді та в цій цілі розсилають до преси за допомогою поштового уряду окремі готові звіти - статті про діяльність Президента.

● **Двотурбіновий гелікоптер „Сікорский ГСС-2"** в одному тижні встановив два нові рекорди швидкости, 24-го травня він перелетів зі швидкістю 174.9 милі на годину понад виміреoriginally 100 кілометрову трасу (100 кілометрів = 62 милі).

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНС ОКРЕМОЮ РЕЗОЛЮЦІЄЮ ПІДДЕРЖУЄ ОБОРОННІ ЗАХОДИ ПРЕЗ. КЕННЕДІ

УХВАЛИ Й РЕЗОЛЮЦІЇ ДЛЯ ДОБРА ОРГАНІЗАЦІЇ ВИПОВНИЛИ 4-ий ДЕНЬ НАРАД. НОВИЙ ГОЛОВНИЙ ПРЕДСІДНИК ЗАПЕВНЯЄ ПРО ВІДДАНІСТЬ ІДЕАЛАМ УНСОЮЗУ ТА ЗАПОВІДАЄ ПРОГРАМУ

Союзівка, Керґонксон. — В четвер 25 травня ц. р. Головний Уряд Українського Народного Союзу, що від понеділка 22 травня відбуває на цій оселі свої звичайні річні наради, перервав в полудневих годинах свою сесію, щоб вислухати звернення президента Джана Ф. Кеннеді до Конґресу про Стан Унії. Негайно після виступу Президента схвалено окрему резолюцію, якою Головний Уряд УНСоюзу в імені своїх 79.000 членів висловлює Президентові вдячність за його виступ проти комуно-московської загрози та запевняє про свою всецілу підтримку для проголошених Президентом оборонних заходів. Зміст цієї резолюції переслано телеграмою до відома Президентові.

Для УНСоюзу і українського народу...

Ввесь 4-ий день річних нарад Головного Уряду УНСоюзу в четвер 25 травня ц. р. пройшов над дебатами і ухвалами для добра УНСоюзу, української спільноти в ЗДА і Канаді та для українського народу. Учасники нарад розглянули та схвалили зокрема цілий ряд рекомендацій для Головного Екзекутивного Комітету, уповноваживши його ввести або перевірити можливості введення багатьох організаційних, інвестиційних, видавничих і адміністраційних поліпшень і вдосконалень, що відкривають нові можливості дальшого всебічного розвитку УНСоюзу. На початку сесії того дня Головний Уряд вислухав звітів адміністраторів Союзівки Данила Слободяна і Володимира Кваса, над якими опісля переведено основну дебату. Закінчено сесію того дня схваленням резолюції в загальних громадських справах, зокрема щодо дальшої наполегливої участи проводу і членства УНСоюзу в заходах для побудови пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні, щодо піддержки наших політичних репрезентацій та інших установ в ЗДА і Канаді, опіки над молоддю і т. п. Окремою резолюцією вшановано пам'ять покійного головного предсідника Дмитра Галичина.

Новий головний предсідник заповідає свою програму

Увечері того дня відбулася традиційна вже під час таких нарад спільна вечеря головних урядовців та деяких гостей. Цим разом прийняття вже було останнім в теперішній каденції Головного Уряду з уваги на конвенцію в 1962 році. Програмою прийняття проводив новообраний заступник головного предсідника Степан Куропась. Під час програми новообраний головний предсідник Йосип Лисогір виголосив свою, можна б сказати, інавґураційну промову. Запевнивши в ній про свою беззастережну відданість ідеям Українського Народного Союзу, що є синтезою ідеалів українського й американського народів, промовець, який є першим на пості головного предсідника УНСоюзу уродженцем Америки, нав'язав до свого дитинства, в якому він в домі своїх батьків зустрівся з таємним і казковочарівним для його молодої душі велетнем, що його називали Український Народний Союз. Дивні і незрозумілі для нього знаки письма у „Свободі", яку так запопадливо прочитував його батько, збільшували в його уяві таємничість того велетня. Ці враження дитячих років залишилися і тоді, як він сам почав читати „Свободу", а Український Народний Союз став для нього власною реальною організацією. Тоді він і не поважився б був мріяти про те, щоб стати на чолі того велетня, щоб зайняти той пост, що його займали Галичин, Мурашко й інші перед ним. Але це сталося, як стається багато подібного в цій незрівняній країні. Зайнявши цей пост, п. Лисогір прирікає свою беззастережну відданість ідеалам очолюваної ним тепер найбільшої в світі вільної української організації та запевняє, що докладе всіх своїх зусиль для дальшого її розвитку. Він впевнений, що разом з іншими урядовцями і членами, серед яких є і давні піонери, як головний касир Роман Слободян, і нова українська кров, як головний секретар д-р Ярослав Падох, пощастить ще багато досягнути і багато дечого зробити для добра УНСоюзу й українського народу. За організаційну мету УНСоюзу новий головний предсідник ставить 100.000 членів. Це могло б здаватися недосяжним, але, як президент Кеннеді говорить реально про подорож на Місяць, то для українців не можуть бути недосяжними 100.000 членів УНСоюзу — говорив п. Йосип Лисогір.

В прийнятті взяли участь теж деякі з запрошених колишніх головних урядовців, між ними і суперник п. Лисогора в кандидати на заступника гол. предсідника УНС під час минулої конвенції адв. Микайло Пізнак. Він один з перших гратулював п. Лисогорові за вибір та запевнив його у своїй співпраці. Подібні гратуляції і запевнення склав новообраному предсідникові кандидат на головного секретаря під час минулої конвенції кол. головний контролер Іван Іванчук.

Короткі промови виголосили теж новообрані заступник гол. предсідника Степан Куропась та головний контролер Іван Кокольський. Крім них промовляли ще кол. гол. радний Антін Шумейко, кол. редактор англомовного „Українського Тижневика" Степан Шумейко, а з учасників нарад д-р Володимир Галан, ред. А. Драган, д-р Яр. Падох та вкінці палку промову виголосив гол. касир Р. Слободян.

Наради продовжуються в п'ятницю дня 26 травня.

Совєтські війська, мабуть, від'їдуть з Мадярщини

Будапешт. — Комуно-мадярський прем'єр Янош Кадар, який зрадив свого приятеля й однодумця колишнього прем'єра Імре Надя і дозволив, що його арештували, вивезли та врешті вбили большевики, заявив у своїй промові на робітничому вічі у Будапешті, що „совєтські приятелі" Мадярщини не будуть боронити її кордонів „до безконечности". Свою промову виголосив він з нагоди прибуття на Мадярщину нового транспорту протилетунських гармат совєтської продукції. Кадар закликав робітників до саможертвенної праці по фабриках і до служби в мадярській армії. Ту промову Кадара західня преса коментує як заповідь, що Совєти внедовзі відкличуть з „спацифікованої" Мадярщини свої війська, якими вони насправді окупували ту країну, втопивши у морі крови тамошнє протикомуністичне повстання. Большевики мають на Мадярщині 50.000 свого війська.

● **В комуністичній пресі** в Естонії проголошено прізвища шістьох осіб, які тепер перебувають в ЗДА, Канаді, Австрії і Швеції, які буцім то були причетні до звірств нацистської влади за останньої світової війни. Дехто з тих осіб вже оприлюднив заяви, в яких стверджується повну неправдивість роблених їм закидів.

ПРЕЗИДЕНТ З'ЯСОВУЄ ЦІЛІ СВОЄЇ РОЗМОВИ З ХРУЩОВИМ

Вашинґтон. — „Наша терпеливість при конференційному столі є майже невичерпна, дармащо наша легковірність має межі, — наші надії на мир є непохитні, під час коли твердою є рішучість щодо оборони нашої безпеки. З цих причин я віддавна думав, що було б добре стрінутись безпосередньо з совєтським прем'єром і обмінятись з ним думками — виявилось, що зустріч у Відні буде вигідна для обох, а австрійський уряд ввічливо запросив нас. Не плянується ніякого формального денного порядку і не буде вестись ніяких переговорів. Але ми ясно представимо безперервну журбу Америки однаково за мир як за волю: і те, що ми раді жити в гармонії з російським народом, — і те, що ми не шукаємо підбоїв, ані сателітів, ані збагачення, що ми тільки тужимо за днем, в якому нарід не підноситиме меча проти народу ані не зазнає більше війни"...

Таке заявив през. Дж. Ф. Кеннеді в своїй останній великій промові перед об'єднаними Палатами Конґресу в минул. четвер 25 ц.м. Взагалі закордонні справи займали у тій промові дуже мало місця. Він згадав тільки про міжнародне роззброєння, вступом до якого бачить припинення атомових дослідів, що його не можна добитись на Женевській конференції, яка триває від 30 жовтня 1958 року, — як також коротко говорив про подорож до Франції на побачення з президентом Шарлем де Ґолем. Висловлюючись оптимістично на вигляди вільного світу, Президент висловив тверду віру, що „воля залишиться живою і переможе, без уваги на небезпеки і невдачі". Говорячи про „деяку велику перевагу", що їх має Америка і ввесь Захід, Президент підкреслив, що „ми не є самі, маємо приятелів і союзників скрізь у світі, які поділяють нашу відданість ідеї свободи". Тут він вказав, як на „символ традиційної і успішної приязни" — Францію, куди вибирається Президент на побачення з „великим капітаном західнього світу" президентом де Ґолем. Наради през. Кеннеді з де Ґолем мають на цілі — заявив Кеннеді — „скріпити обидві наші країни та служити спільним цілям світового миру і свободи. Такі поважні розмови не вимагають формальної однодушности, вони є радше інструментом довір'я і зрозуміння на далеку мету..."

Женевська конференція про Ляос — у сліпому куті

Женева. — Двотижнева до цього часу конференція про Ляос у Женеві опинилась у сліпому куті, зупинившись на суперечному понятті, що таке „невтральність". За комуністичною інтерпретацією, яку заступають чотири комуністичні делеґації в Женеві — совєтська, китайська, північно-в'єтнамська і комуно-ляоська — невтральність Ляос осягне тоді, як „самі ляосці" поладнають свої політичні суперечки і коли Міжнародна контрольна Комісія насправді не матиме змоги нічого діяти, бо буде паралізована через „вето" комуно-польського делеґата. Згадані комуністичні делеґації рішуче противляться міжнародній ґарантії невтральности Ляосу та міжнародній контролі над тією невтральністю. Тому вони противляться внескові на покликання двох ділових комісій конференції — для справи невтральности Ляосу та Міжнародної контрольної Комісії. Голова тієї Комісії індієць С. Сен надіслав до Женеви свій перший звіт, але мало допоміг конференції, бо стверджував, що насправді обидві сторони в Ляосі разураз закидають порушування перемир'я, чого та Комісія не має змоги авторитетно перевірити.

На французько-альжирській конференції шукають плятформи порозуміння

Париж. — На французько-арабській конференції в Евіян-ле-Бен над швайцарським кордоном у справі Альжиру, після проголошення засадничих позицій обох сторін, покищо не приступлено до ділових нарад. Французи хочуть, щоб розмови про плебісцит і політичну майбутність Альжиру були попереджені проголошенням військового перемир'я бо — мовляв — трудно спокійно переговорювати в атмосфері війни. Але альжирсько-арабські націоналісти лякаються, що з проголошенням перемир'я розлетиться їх ціла військово-повстанська машина, яку використають французи для повної ліквідації повстанського руху. Здаючи собі справу з розбіжностей тих становищ та не хотячи зривати конференції, обидві сторони погодились, щоб відбувати засідання тільки що-другий день і вести їх довірочно. В міжчасі закулісовими розмовами стараються знайти формулу, яка дозволила б повести ділові наради.

Загроза перевороту в Ірані відкликала передчасно шаха з Норвегії

Тегеран. — Шах Ірану Різа Палеві, який перебував з своєю молодою дружиною Фараг з відвідинами в Норвегії і якраз об'їздив північні фйорди, діставши тривожні телефонічні відомості з Ірану про тамошню ситуацію, несподівано перервав своє перебування в Норвегії. Іранський прем'єр, д-р Алі Аміні, нерадо дивився на від'їзд іранського короля саме в теперішньому неспокійному для Ірану часі, але погодився з уваги на погане враження в краю і за кордоном, що його викликало б відкликання заповідженої візити. Іран переживає гостру господарську кризу, що її використовують скрайні націоналістичні й комуністичні елементи для кампанії проти режиму.

У СВІТІ

● ***Фрол Козлов,*** *перший* совєтський віце - прем'єр і член ЦК компартії СССР себто найвищої большевицької верхівки, про якого Хрущов заявив був свого часу англійському прем'єрові Мекмілленові, що він вибрав його, Козлова, на свого наступника, поважно хворий на серце. Так одверто пише лондонський „Дейлі Телеґраф" і говорять в колах закордонних дипломатів у Москві. Речник совєтського міністерства закордонних справ заявив, що йому „нічого невідомо" про недугу Козлова.

● ***Англійські соціялісти*** зголосили в парляменті інтерпеляцію проти міністра внутрішніх справ Р. А. Батлера, який, відвідавши кілька днів тому Еспанію на приватному бенкеті в еспанського міністра закордонних справ заявив, що це „стид, що Еспанію так довго тримається по-за міжнародними справами". Англійські соціялісти, ворожі до режиму генерала Франка в Еспанії, запитують, чи англійський уряд думає протеґувати Еспанію до західнього оборонного бльоку НАТО.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Заповіт праці і обов'язку

Як Тарас Шевченко, пам'ять якого в сторіччя його смерти урочисто вшановує вся українська спільнота, закликав сучасне йому і прийдешні покоління порвати кайдани, щоб здобути волю для України й українського народу, так і другий велетень української думки й слова, Іван Франко, 45-річчя з дня смерти якого минає 28-го травня, записав на скрижалях свого заповіту твердий, невідкличний імператив праці й обов'язку.

Імператив цей підтвердив Іван Франко усім своїм життям, усією своєю творчістю. Скільки праці, щоденної, чорної, муравлиної, вклав цей великий син Галицької Землі в усі ділянки духового українського життя — про це говорить уся його спадщина — наукова, літературна, публіцистична й громадсько - політична. Як високо ставив він конечність праці й виконування взятих на себе добровільно важких, непосильних не раз для однієї людини, обов'язків, про це свідчать покладені в основу майже всіх його літературних творів мотиви праці й обов'язку. Заповіджену батьками вагу праці, що ввела його „в тайники темні, відки пісень б'є чарівна нора", що „нею дива прояснилися земні, загадка нужди людської стара", підкреслював Іван Франко в одному із своїх ранніх віршів „Пісня і праця". Ідеям прийнятим замолоду, він залишився вірний аж до смерти, не припиняючи праці навіть у роки важкої недуги, навіть в останні дні свого життя.

Простими і водночас глибокими й чудовими словами висловив Іван Франко свою відданість праці й обов'язкові, двом основам життя й діяльности людини, у своїй промові, виголошеній 1898 р. під час святкування 25-літнього ювілею його літературної діяльности. „Яко син селянина, вигодуваний твердим мужицьким хлібом, я почував себе до обов'язку віддати працю свого життя тому простому народові. Вихований у твердій школі, я відмалку засвоїв собі дві заповіді. Перша, то було власне почуття того обов'язку, а друга, то потреба невсастанної праці. Я бачив відмалечку, що нашому селянинові ніщо не приходиться без важкої праці; пізніше я пізнав, що й нам усім, яко нації, ніщо не прийде задармо, що нам ні від кого ніякої ласки не надіятися. Тільки те, що здобудемо своєю працею, те буде справді наше надбання: і тільки те, що з чужого культурного добра присвоїмо собі також власною працею, стане нашим добром".

Ці сказані 63 роки тому Франком слова актуальні особливо ж сьогодні, в час, коли Україна й українська нація ще не добилися свого визволення і незалежности, коли велика українська громада у вільному світі наполегливо бореться, щоб світ признав слушність українській справі й ідеї української суверенности і незалежности. Разом із полум'яним Шевченковим „Заповітом", разом із прийнятим усією українською спільнотою і поставленим як мотто вже з 1893 року над першою сторінкою „Свободи" закликом „чужому научайтесь і свого не цурайтесь" — Франкові заповіді про обов'язок і працю є тим, що цементує, окрилює й веде українців в їх поході до заповітної мети.

Расистські авантюри

Голосним відгомоном в американській, а ще голоснішим у закордонній пресі відбились авантюри, що їх в стейті Алабама вчинили фанатичні прихильники расової сеґреґації. Хоч, — як стверджує „Ню Йорк Таймс", — 99 на кожних 100 американців рішуче засуджують протимуринські виступи, вся комуністична преса в СССР і його сателітах накинулась на Америку, як країну, де „переслідують" чорних. І тому, мовляв, Америка не може служити за зразок для інших країн і народів. Ця очорнююча пропаганда комуністів і взагалі неприхильні коментарі в закордонній пресі набрали таких розмірів, що „Ню Йорк Таймс" у своєму редакційному коментарі з 23-го ц. м. назвав алабамські авантюри „національною трагедією".

У 1957-му році сумного розголосу набули подібні авантюри в стейті Арканзо. Їх тлом був підтримуваний губернатором Орвелом Фобусом спротив місцевих сеґреґаціоністів здійснити наказану Найвищим Судом шкільну інтеґрацію. Теперішні авантюри в Алабамі мають інше тло. Муринські організації, які ступнево, але вперто й послідовно добиваються скасування одного за другим південно - стейтових сеґреґаційних бар'єрів, і які в цій акції мають за собою федеральні закони, американську публічну опінію та численних активних спільників з-поміж місцевих білих, — повели демонстраційну кампанію проти сеґреґації в автобусах та на автобусових стаціях і в ресторанах. Гурти муринів і білих наймають автобуси і роз'їжджають ними від міста до міста в стейтах, де ще не зникли традиційні пересуди, що склалися там впродовж сторіч. В містах Бірмінґгемі й Монтґомері юрби білих авантюрників, здебільша недоростків, кидались на отих „їздців волі", як вони самі себе назвали, побивали їх і спалили один автобус. Дісталося при цьому й деяким непричетним до „їздців миру" журналістам і фотографам, а розбурхані пристрасті поширили заколот і поза терен автобусової траси. Так, наприклад, коло 1.000 муринів, які минулої неділі зійшлися до церкви в Монтґомері, мусіли замкнутись, загрожені юрбою білих хуліґанів. Ця „облоґа" тривала до часу, аж поки на пропозицію генерального прокуратора, Роберта Кеннеді, президент Дж. Ф. Кеннеді не вислав до Алабами кількасот т. зв. маршалів, себто вищих федеральних поліцистів. Алабамські сеґреґаціоністи закидали муринам, що вони акцією „їздців волі" самі провокують заколоти. Але федеральні чинники стали на правильне становище, заявляючи, що всім громадянам вільно їздити автобусами і мирно пропаґувати свої законні гасла та що їм належиться охорона збоку місцевих органів влади проти хуліґанських вибриків.

Очевидно, що вся ця історія для американського життя не має великого значення. Але вона напевне приспішить процес повного скасування південно - американських пересудів. Західньо - европейська преса закидає Америці саме те, що, пішовши стомилевими кроками в прерізних ділянках життя і ставши чемпіоном свободи, Америка власне в тому одному пункті ступала надто повільно. Південно - американські авантюрники спричинили моральну шкоду рідному народові і країні, не взявши під увагу власне закордонної опінії, особливо заповідженої Президентом його першої подорожі до Европи — на побачення з президентом де Голем, Хрущовим і Мекміллeном.

Це — показний приклад, як і в суспільному житті „ложка дьоґтю псує бочку меду". Американська нація, яка нараховує понад 180 мільйонів душ, „має право" також до жмені заскорузлих і короткозорих бешкетників. Величі американської потуги, як держави й нації, вони не поменшать, але роблять хвилеву пакість. Загальне обурення американської публічної опінії і гостра реакція уряду — найкращий доказ, що ця жменя авантюрників духово й фактично ізольована.

ЗАСЕКРЕЧЕНИЙ ПЛЕНУМ

У кількох статтях в „Свободі" ми вказували на те, що, не зважаючи на шельмування Хрущовим різних республіканських лідерів на січневому пленумі у Москві та в поодиноких республіках — стан сільського господарства в цілому СССР і в Україні все ще досить тяжкий. Ми наводили різні дані й факти на доказ цього, а от недавно прийшли нові докази.

Без ніякого попередження у пресі, як це завжди буває, 17 - 19 травня ц. р. відбувся в Києві черговий пленум Центрального Комітету компартії України.

На порядку нарад пленуму стояли такі справи: 1) прохід виконання рішення січневих пленумів Центральних Комітетів КПСС і Компартії України в справі дальшого розвитку сільського господарства Полтавської і Сталінської областей та 2) про скликання 22-го з'їзду компартії України.

У першій точці звітували Ком'яхов та Ляшко, секретарі Полтавського і Сталінського обкомів партії.

Цікаво, що для звітування вибрано якраз Полтавську область, яку гостро критиковано на пленумі в Москві за неуспіхи в 1960 році. Як кару за те прогнано секретаря обкому Рожанчука, а на його місце призначено Ком'яхова, знаного погонича колгоспних невільників. Перед тим був він секретарем Сумського, а згодом Кримського обкомів партії. Як виходить із приватних повідомлень з Полтавської области, колгоспникам вже тепер видають голодові пайки на трудодень.

Над звітами обох згаданих секретарів розвинулися дебати, які тривали три дні. Промовляли вищі службовці партійного та совєтського апарату і „передовики сільсько-господарського виробництва".

Що особливо звертає на себе увагу з цього пленуму — це секретність його нарад. Під час попередніх пленумів кожного дня після закінчення нарад подавалися пресі широкі звідомлення і виступи поодиноких промовців. Цим разом цього не було. Кожного дня тільки коротенька інформація про наради і прізвища тих, хто виступав у дебатах, і більше нічого. Видно, що зміст виголошених на пленумі промов треба було тримати в секреті.

Сільське господарство України кульгає на всіх своїх секторах. Про це говорилося на обидвох пленумах у січні, але від того часу ситуація не покращала. Великі турботи викликає стан посівів озимих, кліматичні умовини цьогорічної весни несприятливі для сівби ярих, гостро дошкуляє недостача мінеральних добрив і сільсько - господарських машин. Не кращі справи і у тваринницькій продукції: минулого року Україна, щоправда, виконала річний плян продукції м'яса, але осягнено це коштом зменшення поголів'я худоби, передусім тої, яка була в індивідуальній власності. Її викуплено у приватників і забито на м'ясо у 1960 р., завдяки чому виконано плян продукції м'яса, але пляну виробництва молока таки не виконано.

Наслідки цього проявилися вже в першому кварталі 1961 року, в якому Україна не виконала пляну виробництва м'яса. А тому, що різкого росту поголів'я худоби не можна сподіватися в цьому році, виглядає, що Україна в 1961 р. пляну виробництва м'яса не виконає. Наприклад, Одеська область на 15 травня піврічні заготівлі м'яса виконала тільки на 29%, тобто решту 71% має виконати протягом всього лише півтора місяця!

Пляни виробництва молока не виконується і в 1961 р., бо, як зазначено вище, багато худоби забито на м'ясо у 1960 і внаслідок катастрофальної недостачі кормів узимі 1960-1961 рр. продуктивність худоби у першому кварталі значно обнизилась.

Ці всі серйозні проблеми мусіли бути предметом обговорення на пленумі. Тож промови секретарів обкомів, коли б були опубліковані, не причинилися б до піднесення ентузіязму колгоспників, про який так широко розписує преса.

Пленум скінчився 19 травня, але постанови у справах сільського господарства 20-го травня все ще не були опубліковані, хоч звичайно такі постанови готові вже перед скликанням пленуму і їх голосують тільки формально. Мабуть, треба було дещо перередаґовувати.

Пленум Центрального Комітету рішив скликати 22-ий з'їзд компартії України на 27-го вересня 1961 р.

Крім того пленум полагодив деякі організаційні питання: у зв'язку з іменуванням Щербицького головою Ради Міністрів УССР, звільнено його з посту секретаря ЦК компартії України, а на його місце вибрано Гайового, дотеперішнього секретаря — Дніпропетровського обкому партії.

На прохання Гречухи звільнено його із членства в Президії Центрального Комітету. Причина — ніби слабкий стан його здоров'я. Цим Гречуха закінчив свою кар'єру.

Пленум обрав кандидатом у члени Президії Центрального Комітету Клименка, голову Республіканської Ради профспілок.

абв.

Ярослав Курдидик

ПІСЛЯ КУБИ І ЛЯОСУ — ІРАН?

В останніх тижнях Куба і Ляос так прикували до себе увагу світу, що інші запальні місця, які своїм політичним значенням та мілітарною вартістю багато їх перевищують, — відійшли начебто в тінь. Одним з таких невральгічних місць, що вже у найближчому часі готове висунутися на перший плян є Іран, який у холодній війні між Сходом і Заходом завжди був тим обширом, де одна й друга сторона намагалися закріпити свої політичні впливи. Іран — це типова країна контрастів, де творене нафтою багатство окремих осіб протиставиться крайній бідності населення. Ці контрасти й намагаються використовувати большевики.

Вже більше як два роки московське радіо із щораз більшою настирливістю закликає іранський народ „скинути ярмо", яке наложили на нього іранські шахи зі своєю „буржуазною клікою", і зажити такою самою „свободою", як живуть народи Совєтського Союзу. Особливо після останніх кривавих заворушень в Ірані, під час яких поліція застрелила кількох учителів та студентів, большевицькі радіопередачі дуже прибрали на силі, розпалюючи пристрасті іранців і обіцяючи їм у разі революційного зриву „простягнути руку братньої допомоги".

Не зважаючи на економічні та земельні реформи, що їх іранський уряд провів коштом майже півтора мільярда долярів, у країні не помітно великої зміни на краще. Іран опинився, як твердять знавці Середнього Сходу, в дуже тяжкому, майже катастрофальному положенні, і найближче майбутнє його представляється в понурих барвах.

Іран дає понад 20% добуваної на Середньому Сході нафти і має понад 1.000 миль спільного кордону з Совєтським Союзом, є обширом, на який віддавна зазіхали московські царі, а тепер зазіхають кремлівські володарі. Зі стратегічної точки зору, якби большевикам вдалося опанувати Іран, то вони автоматично включили б в орбіту своїх впливів Індію, Африку та Азію, шахуючи всі ці простори з того боку, з якого Заходові найтяжче було б їх боронити.

У зв'язку з іранською кризою появилися дуже слушні завваги, що ЗДА мають приділити Іранові більше уваги, як Ляосові, де большевики переводять лише тактичні маневри, щоб відвернути увагу від того, що вони задумують зробити в Ірані, і розпочати протидії, щоб не бути заскоченими новою большевицькою „мировою перемогою". У випадку, якби большевикам вдалося вмоститися в Ірані, вони защахували б „з фляну" двох найсильніших західних альянтів, Туреччину та Пакістан. Коли ж іде про нафту, то такі пребагаті поклади, як в Савді Арабії, Іраку й Кувайті, підпали б під большевицьку контролю, і це позбавило б альянтські змоторизовані армії в Европі погінної сили, або, в перекладі на звичайну мову, — такий маневр спаралізував би всю оборонну силу НАТО на суходолі й у повітрі.

При цій нагоді варто пригадати, що під час другої світової війни Іран, який звертався був своїми симпатіями до „держав осі", передусім Німеччини, окупували були Англія і Совєтський Союз. В умові, укладеній з того приводу, застерігалось, що по закінченні війни обидві окупаційні сторони відкличуть з Ірану свої війська, але большевики, вмостившись на території свого сусіда, відмовилися відкликати свою армію, мотивуючи це непевністю політичного становища тієї країни, а насправді підготовляючи цілковиту анексію Ірану. Справа опинилася в Об'єднаних Націях, і кінець-кінцем, під моральним натиском ОН, большевики залишили Іран.

Москва не забула й іншої своєї політичної поразки. В 1953 році, коли очолювана Мосадеком іранська націоналістична партія попала була під цілковитий вплив комуністичної партії „Тудег", нинішній шах, Мохаммед Різа Паглеві рішуче виступив проти „орієнтації на схід" і провів політичну чистку, включившись повнотою у прозахідню політику. За останніми вістками виходить, що й цим разом шах, за допомогою свого нового прем'єра Амані, провів радикальну чистку, виарештувавши всіх тих, що зловживали владою та збагачувались коштом державного майна. Також заповідається цілковита ліквідація латифундій і передача землі в користування тим, що власною працею її оброблятимуть.

Близьке майбутнє покаже, якою дорогою піде Іран. Немає сумніву, що Захід, зокрема ЗДА, допоможуть цій країні вийти з політичної кризи, щоб не пішла вона шляхом свого сусіда, Іраку, який після кривавої ліквідації монархістичного устрою в 1959 році заявив свій „невтралітет" або, іншими словами, став поплентачем Москви.

о. Николай Войковський (кол. УСС.)

У ЗЕЛЕНІ СВЯТА

(Спомин)

Хто з нас не пам'ятає святочних, хресних походів на кладовища, в Зелені Свята? Корогви мають і тьма-тьменна народу за ними похоронним маршем ступає. Хори співають напереміну зворушливі похоронні пісні...

**

Стояв і я серед могилок.

Уже вечоріло... Теплий вітрець злегка колисав запашними травами...

Погасав день...

Червоне сонечко скісним промінням посилало світові своє останнє — прощай! Ген з краю кладовища доходив сумний спів панахиди:

„... Со духи праведними"...

У моїй душі ділось щось, чого я не міг опанувати.

На хвилях споминів линули мої думки в давнє минуле. Неначе чарівний леґіт, на незримих струнах серця гомоніла тихим відгомоном забута пісня:

„Гей, у лузі червона калина..."

І тисячним відгомоном відбивалася об минулі літа, неначе об ліси та гори...

Витираю чоло. Що це таке? Хто це?

Кругом - кругом лише сумні могили...

Та наче з-під землі, лунає бадьора пісня:

„А ми нашу славну
Україну,
Гей-гей, розвеселимо..."

Чи то привид, чи маячіння?

Перед очима моєї душі йде чвірка за чвіркою, лава за лавою, плече об плече... Миготять перед очима осяяні щастям, омаєні радістю обличчя. З кожних очей так і читаєш:

„Батьківщині — волю здобути!"

Хоч би за ними ридали: ненька, батько, сестри, знайомі...

У їхньому серці — тільки єдина мрія:

„Здобути або вдома не бути!"

Воля — воля! Як же ж вона потрібна всякій людині! Як сонечко — квітам, вода — рибі, повітря — пташкам!

Дарма, що шлях до неї веде по кістках, по крові...

**

Смеркалося. Щезла з моїх очей уява...

Я стояв серед численних могил, а уста мої підсвідомо шептали:

„Слава Вам, завзяті Борці, що своїми трупами й кров'ю мостили новий шлях до сонця — Волі!

Могилки, могилки, — де вас немає?

Чорнієте ви над Сяном, Прутом, Дністром, Золотою Липою, Стрипою, Серетом, Збручем, Богом, Дніпром, на родючих полях, на безкраїх степах, у Карпатах, у глибоких ярах, балках — скрізь, де лише склали свої буйні голови сини України за її волю...

А скільки в тих могилах похоронено сили й молодечого, святого завзяття?

І, хоч немає в нас сили вирвати з обіймів смерти Тих, що впали, немає змоги повернути Їм життя, — повинні знайтися сила та змога, щоб вирвати з забуття ті ідеали, яким служили Вони все своє життя!

Всім нам треба перейнятися тими ідеалами, що за них Вони полягли...

**

Ділять нас від таких, дорогих і рідних могилок наших Героїв великі простори: моря, ріки, гори...

І тільки думками ми сьогодні при них, і з глибини серця нашого шлемо Їм наше сердечне привітання:

„Спіть, хлопці, спіть!
Про долю-волю тихо сніть!
Про долю-волю Вітчини
Чи ж можуть бути кращі
сни...

Індієць Даял зрікся свого посту шефа місії ОН в Конґо

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Даґ Гамершилд оприлюднив заяву, що Расшвар Даял, представник Об'єднаних Націй в Конґо і керівник тамошньої місії ОН, не вернеться на своє становище. Він — каже Гаммершилд — на власну просьбу повернеться на своє давнє становище високого комісаря Індії в Пакістані. Даял був „випозичений" Індією Об'єднаним Націям в серпні минулого року, але зараз швидко потім конґолійський президент Касавубу кількакратно домагався відкликання Даяла, закинувши йому легковажне й ароґантне відношення до конґолійських властей та активне сприяння комуністичному кол. прем'єрові Люмумбі і його наступникові Антуанові Ґізензі. Керівником місії ОН в Конґо від половини березня ц. р., відколи Даял прибув до головної кватири ОН в Ню Йорку, був суданець Меккі Аббас, який направив взаємини ОН з през. Касавубу, а надалі буде шведський промисловець д-р Стюр Ліннер. Тим часом в Конґо вирішено структуру нового конґолійського парляменту й нового адміністраційного устрою.

РАНОК

Новий, не імітований щороку,
Не з рук неперевершених
майстрів,
З-під снігу перший
виклюнувся крокус
І зіркою жаркою заяскрів
На білій пелені,
що вже осіла
І соком весняним
живить травник —
Води і сонця життєдайна сила!
Відходить перемерзлий плющ
— приник
До сонячного муру цегляного,
І паґінців зелені пазурі
Чіпляються і зводять
плющ на ноги.
Шпачиння лементує на зорі...
І вікна відчиняю я щоранку,
Щоб сонце й вітер
із височини
Влетіли враз і нап'яли фіранку
Немов вітрило на моїм човні,
Що ним колись-то
у хлоп'ячих мріях
Я вирушав, не знаючи за чим,
Тепло й цвітіння!
Знову душу гріє
Твій, весно,
всеоновлюючий чин.

ВОЛ. ВІЛЯЇВ

Володимир Жила

ЛІТЕРАТУРНО-ЕСТЕТИЧНІ ПОГЛЯДИ ІВАНА ФРАНКА

(8)

Поперше, хочемо рішуче відкинути совєтську тезу, що, мовляв, матеріялістична російська естетика мала вирішальний вплив на формування естетичних поглядів Франка[50]). Франко високо цінив російських реалістів, але в них він не шукав естетичних факторів, він розглядав їх радше як майстрів для змалювання людського горя і терпінь. Він ніде не відмітив у своїх літературно - критичних статтях будь-якого впливу Добролюбова чи Чернишевського на свої естетичні погляди. Не сумніваємося, що Франко був ознайомлений з їх поглядами, але він їх ніде не згадував і не займав до них становища. В його науковій розвідці „Із секретів поетичної творчости", що є найкращим і найбільш документальним показником його літературно - естетичних поглядів, Франко, навпаки, осудив погляд реальних критиків, сформульований Добролюбовим, і визнав його як хибний. Франко здивований, що Добролюбов виявив „... цілковите знехтування штуки „реальною" критикою. Для неї твір штуки, — пише Франко, — має таке саме значення, як явище дійсного життя, отже, артистичне оповідання буде так само цінне, як газетярська новинка... коли писатель змалює портрет дійсної людини або подасть її біографію, то для реального критика це буде цінніше від повісти Гоголя або Гончарова"[51]). Франко робить висновок й приходить до переконання, що російська літературна критика 50-х і 60-х років минулого століття (до речі, часи Добролюбова — В. Ж.) „була переважно пропаґанда певних суспільних та політичних ідей під маскою літературної критики. Як пропаґанда вона мала своє велике значення, як літературна критика вона показалася далеко не на висоті своєї задачі"[52]).

Далі совєтські критики вважають, що Франко „був за мистецтво глибоко тенденційне, пройняте войовничим духом передової революційної ідеології, яка будить свідомість народу, надихає його на боротьбу за краще життя, поривас вперед до проґресу"[53]). З наших попередніх міркувань і цитат самого Франка виходить, що це не відповідає правді. Тенденційне мистецтво було для Франка чимось холодним, воно його не переконувало й зовсім не промовляло до його глибоко практичної і рівночасно високо мистецької душі.

Совєтські критики підтримують думку, що в розвідці „Із секретів поетичної творчости" — „Ів. Франко, впадаючи в суперечність із своїми власними поглядами, відривав естетику від філософії, називаючи її „частиною психології", тобто „наукою про почування, спеціяльно про відчування артистичної краси". Звідси і заснована на ній літературна критика повинна входити в обсяг психології, повинна бути психологічною. Літературний критик, говорив І. Франко в одній із статтей, як це пише М. Климась, насамперед розкриває психофізичні основи творчости письменника. І тільки після вияснення тих основ може виносити відповідний суд про його творчість"[54]). Таким чином совєтські критики стараються пояснити неґативне наставлення Франка до понять літературної критики, висловлених Добролюбовим.

Знову в „Історії Української Літератури" знаходимо таку перлину гіркого й, здається, зовсім не обоснованого осуду Франка: „В поглядах на літературу та мистецтво в цілому і на окремі їх явища Франко не завжди стояв на правильних позиціях. В доволі складних умовах боротьби в українській літературі кінця XIX — на початку XX ст. письменник іноколи висловлював помилкові твердження. Так, наприклад, високо оцінюючи в цілому творчість Л. Толстого, він не збагнув усієї сили і художньої величі його роману „Війна і мир", недоцінив поему Т. Шевченка „Гайдамаки". Його праця „Із секретів поетичної творчости" — продовжують автори історії, — має ряд хибних положень ідеалістичного характеру: в ній автор, всупереч поглядам, висловленим у багатьох інших працях, віддає перевагу в поезії не об'єктивній дійсності, а суб'єктивним враженням поета. Суперечності в окремих літературно - критичних статтях Франка — твердять вони, — випливали з суперечностей його світогляду". Кінчаючи ці зовсім арбітрарні й не мотивовані закиди, автори „Історії української літератури" переконані, що „згадані помилкові твердження Франка не є визначальними для його естетичних поглядів"[55]). На нашу думку, це здається найлегший спосіб розправитись з естетичними поглядами Франка, а саме їх знехтувати, засудити й відкинути.

Совєтські критики вважають також великою помилкою Франка його характеристику „Кавказского пленника" Пушкіна, бо, мовляв, Франко бачив у цій поемі заперечення права кавказьких народів на вільне, самостійне життя[56]).

**

Кінчаючи нашу розвідку, ми переконані, що Іван Франко, коли захоплювався чужими надбаннями, то захоплювався, насамперед, артистичними вартостями великих европейських творців, яких часто й піддавав сильній критиці зі становища своїх естетичних поглядів. Він не був ані переконаним матеріялістичним, ані ідеалістичним естетом літератури, навпаки, він прийняв кращі вартости з одної і з другої сторони, і саме ці вибрані кращі естетичні цінності ввійшли тривко в його духову й естетичну скарбницю, якій він дав віч-

(Закінчення на стор. 3-ій)

[50]) М. Климась, там же, стор. 257.

[51]) Іван Франко, „Із секретів поетичної творчости", Твори, том 16, стор. 257.

[52]) Там же, стор. 258.

[53]) Історія Української Літератури, том І, Київ, 1954, стор. 512.

[54]) М. Климась, там же, стор. 271.

[55]) Історія Української Літератури, стор. 516.

[56]) М. Климась, там же, стор. 298.

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

Шевченківський концерт у Фолл Ривер

Не забула пом'янути свого Генія Тараса „не злим тихим словом" і українська католицька парохія у Фолл Ривері, Масс. 30-го квітня в гарно прибраній залі і святочно декорованій сцені відбувся гарний концерт, в якому взяли участь і старші, молодь і маленькі діточки, переважно учні суботньої школи при церкві св. Івана Хрестителя. На заклик свого о. пароха зголосилося гарне число співачок, які радо приходили на проби хору. З признанням треба відмітити, що участь в хорі брали також і не члени нашої парохії, які мусіли побороти тяжкі труднощі, незнаючи мови, та все таки вив'язались гарно.

Програму концерту розпочав жін. хор, який відспівав „Заповіт". Пан Дмитро Мартишин віддеклямував з чуттям „До Основяненка", а жін. хор відспівав „Реве та стогне". З черги пан Петро Костюк відчитав доповідь про нашого Генія Тараса, в якій представив поета як незломного борця за волю українського народу з його відвічним ворогом — Москвою.

Після перерви слідував виступ діточого хору, який відспівав „Поклін Тобі, Тарасе". Учень Богдан Мартишин віддеклямував „На Роковини Шевченка", а Михайло Марцішин відограв гарно на акордеоні народну мелодію. На закінчення діточої програми Іван Костюк, учень гайскулу, який рівночасно заподавав точки програми, віддеклямував „Україна — Рідна Мати", а дві маленькі дівчинки — Шерил Романович і Ненсі Романович відспівали, при супроводі фортепіяну пані Ріти Романович гарно „Україно, моя Нене". Тим маленьким діточкам дійсно належиться признання, бо хоч майже не знають української мови, то все таки зуміли вивчити слова і мелодію напам'ять, і відспівали її гарно під гучні оплески публіки.

Пан Володимир Хомяк відчитав доповідь англійською мовою, яку з увагою вислухали всі ті, що їм тяжко розуміти українську мову. Тут слід відмітити, що п. Володимир Хомяк належить до молодшого покоління і хоч має багато своїх обов'язків як учитель в школі, то все таки бере активну участь в праці парохії і є головою Будівельного Комітету. З черги жін. хор відспівав гарно „У гаєнку", а пані Анна Суза гарно наслідувала своїм сольом зозулю. На закінчення концерту хор відспівав гарно „Садок вишневий". Співом національного гимну закінчено концерт.

Концерт зробив на всіх миле і зворушливе враження, а в деяких навіть витиснув і сльози на очах: бо давно вже Фолл Ривер не бачив і не чув в себе рідної пісні на сцені. Колись, правда, і тут цвило національне життя. Та з часом праця устала, бо одні вимирали, другі виїжджали в інші сторони. Тому цей концерт був для всіх українців Фолл Ривера радістю і національним підйомом, що наша пісня, наша слава не вмре не загине.

Чистий прибуток із цього концерту $50.00 складає Шевченківський Комітет на будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні.

В склад місцевого Шевченківського Комітету входили: пані Софія Ленартович, пані Марія Шурко, пан Петро Костюк, п. Дмитро Мартишин, п. Володимир Романович, п. Тома Стахів, п. Зенон Семенець і місцевий парох о. Михайло Курило.

В. М.

Громада в Лігай Велі приготовляється до відзначення Шевченківських роковин

Аллентавн, Па. (І. З.) — Українська громада в Лігай Велі з осідком в Аллентавні, Па., приготовляється до відсвяткування сторіччя смерти Тараса Шевченка 4-го червня в Аллентавн Симфоні Гол, загально званій „Лирік Театер". Підготовляються: мішаний хор з вісімдесяти співаків, чоловічий хор з сорока осіб та діточий хор в числі 130. Всі ці хори співатимуть під диригентурою п. Володимира Двораківського. Декламуватимуть Оля Юричко, Тарас Чубенко та Любомир Юричко. Промовцями будуть д-р Ярослав Падох, українською, і адв. Василь Рибак англійською мовами.

Комітет передбачає масову участь місцевого й довколичного громадянства.

СВЯТОЧНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

у століття смерти Т. Шевченка в Дітройті.

Відзначування 100-ліття смерти нашого національного Пророка по всіх осередках української спільноти в ЗДА належить оцінити не тільки як вияв культу для оссоби поета, але також як звернення уваги культурного світу на трагічне положення нашого народу під совєтською диктатурою. Відділи Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка і Вільної Академії Наук в Дітройті влаштували в суботу, 25-го березня в залі Укр. Вищої Школи при вул. Генлі, Святочну Наукову Конференцію для вшанування пам'яті Т. Шевченка в 100-літню річницю Його смерти. Конференцію відкрив д-р Богдан Лончина, голова Відділу НТШ в Дітройті, після чого арт. Степан Чорній відчитав „Заповіт" Т. Шевченка. На конференції відчитано чотири доповіді. Проф. д-р Мирон Дольницький доповідав про „Національну стихію в творчості Т. Шевченка". Він підкреслив силу слова нашого національного Генія, що розбудив народ з вікового сну і дав основу до відновлення національного життя. Д-р Евген Перейма подав цікаві дані про Шевченка в щоденнику С. Жеромського. Відомий польський письменик подав у своїм недавно опублікованім щоденику „дуже прихильну оцінку" творчости Т. Шевченка і переклав деякі його поеми. Д-р Василь Витвицький виголосив інтересну доповідь на тему „Взаємини Т. Шевченка з музиками - композиторами і виконавцями", в якій підкреслив дружбу Т. Шевченка з артистом - співаком оперних театрів і композитором С. Гулаком - Артемовським. Врешті мгр. Степан Чорній подав у доповіді „Шевченко і совєтська дійсність" дані про неприхильне і нещире відношення давнішої й теперішньої російської критики до творчости Т. Шевченка та про намагання перекручувати тенденції його творчости. При кінці Конференції д-р Лончина від НТШ та інж. Ярослав Зубаль від УВАН склали подяку доповідачам, при чому інж. Я. Зубаль в заключнім слові підкреслив вагу і значення таких Наукових Конференцій для відповідного зазнайомлення нашої громади, а особливо нашої молоді з життям і творчістю нашого Генія.

Ол. Марітчак

● Під час експльозії в фабриці в Комберленді в Мериленді, яка продукує тверде пальне для ракет, згинуло 9 робітників, і два доми були знищені. Шість робітників були поранені, в тому один є в критичному стані.

З НАШИХ БУДНІВ

ПРО ХРУЩІВ НАД ВЕРБАМИ

Важко якось народжувалась весна в цьому році. Наче перемир'я в Ляосі. Мені самому аж ніяково з цього приводу, бо вже декілька разів вітав та зустрічав її, весну, на сторінках преси, і після кожного такого привітання, як потягне холодом — немов би з „фрізера!" Дехто з наших метеорологів добачає в цьому нову совєтську інтригу: що це, мовляв, большевики завісили в орбіті якогось дідька, що тепер псує американцям погоду.

Якщо це так, то відав американці відплатились „союзникам" такою самою монетою, бо з дому оце пишуть, що там весна під псом: дмуть безнастанні, холодні вітри, вдень дощ і град, а вночі — мороз... Ех, не такі-то весни були колись, в днях нашої юности, в Старому Краю! В такий, ото, час, як тепер, під Зелені Свята, все росло, цвіло, пахощами наливалось, яблуні вгинались під китяцами квіту, аж умлівали, різноголосе птаство змагалося в художній самодіяльності з жабами на левадах, словом — „звір і птичка веселились, миром Божим світ красився".

А вже хрущі — то ці в місяці травні просто дуріли й шаліли! В Тараса Григоровича вони гуділи над вишнями, в нашому ж львівсько - томашівському, верб'яному краю, казилися над вербами... Ой, славні були в нас верби, крислаті, головаті та дупласті, невмирущі такі, як скитські бабо на могилах, як галицька біда з журбою. От, над тими вербами хрущі давали собі духа! Бувало — вертаєшся ввечері з маївки, в побожному настрою, та й красну панну підпроваджуєш додому, як звичай велить. А тут довкола краса — неописана та й незмальована! — і місяць, і зорі. і соловейко, як на замовлення, голоситься до слова, все точнісінько так, як у стрілецьких піснях.

І ось чари маєвої ночі починають діяти на гімназиста, семінариста чи просто „академіка": він бере панну за ручку, ніжно нахиляється до неї, — може то він хоче щось важне їй сказати?.. Про любов до неньки - України чи про нову збірку революційних віршів Богдана Кравцева, а може хоче зацитувати щось з Донцова?.. Що з того: прокляті хрущі вчинили над головою такий страшний ярмарок, так розгуділись, розігрались, як духова оркестра Т-ва „Луг", і нічого тобі не чути! А один, вар'ят, „штукасом" спускається вділ і в повному розгоні — трах! — студента меживіч, як макогоном!

Ой, біда! Компромітація! Бо коли б він лише вдарився й покотився грудкою на землю, а то й ще поганий слід залишив на задуманому чолі юнака!.. Красна панна, рятуючи ситуацію, витягає мережану хусточку, чистить чоло мрійника, сріблисто сміється й щебече голубкою, та це вже ситуації не рятує. Пропав чар маєвої ночі і всю романтику чорти взяли! І бідному студентові хочеться в розпуці вхопити вербового кия і пуститись навздогін за хмарою хрущів, за цими босоногими хлоп'ятами, що герцюють по дорозі, для яких вербовий бучок служить і за коня, і за спис, і за кріса.

...Давній то час і небуденна якась картина, наче не з нашої епохи і не з нашого світу. Не знаю — не відаю, як там тепер почуваються хрущі під благом соціялізму. Мусять хіба мати великий голос і повну автономію, бо з їхнього племени виводиться сам Хрущов... Та наші старі верби не встоялись у клясовій боротьбі — впали, зрубані, та й пішли на паливо разом з воротами, тинами й перелазами. Так, що не знати, над чим тепер чудуть хрущі в Старому Краю: може над кукурудзою?

Ікер

● Представник Нюйоркської Світової Виставки в 1964—1965 роках повідомив, що на цій виставці збудують коштом двох мільйонів долярів Виховний павільйон, в якому можна буде бачити малу сільську шкілку і модерний шкільний будинок майбутнього. Окремий комітет, складений із виховників, підприємців і громадських діячів опікується цією справою, яка має бути „живою" виховно-шкільною виставкою.

ЛІТЕРАТУРНО-ЕСТЕТИЧНІ ПОГЛЯДИ ІВАНА ФРАНКА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ну печать свого духа, а ні жадного іншого. Він, як мислитель, автор, поет, критик, естет, переріс і Добролюбова й Чернишевського, він діяпазоном своєї творчости більший за найбільших російських реалістів, він уступає Пушкінові лише в ділянці поетичної краси й сили переконання та мистецького образу. В творчих поривах свого мистецького таланту він підносився не нижче за кращих західньоевропейських письменників, поетів і критиків. Франко володів бездоганно високомистецькою поетичною формою, при помочі якої він змальовував найрізноманітніші прояви чуття і фантазії. Його творчі надбання не в'язалися в одну органічну цілість лише за допомогою якоїсь однієї тенденції, якоїсь однієї догми релігійної чи естетичної, їх в'язав спільний діяпазон морального чуття і темпераменту. Його критичні праці відповідали повністю вимогам його естетики і були ідейно - естопсихологічні або есто - ідейні, широко пов'язані з його літературно - історичними дослідами.

„По слову апостола, — як писав Михайло Грушевський на сорокліття Івана Франка, — він спішив віддати на будову все, що могло знайтись у його під рукою: чисте золото наукової мислі, дороге каміння надхнення, і камінь, і дерево, і тростину праці — навіть механічної, чорноробочої, невдячної, котрої не цурався також, не вважав для себе занадто низькою і непочесною, коли справа йшла про потреби рідного життя.

Задивлений в будуччину, він поривав за собою сучасників. Тугу свого особистого життя розпускав у горі народу, накликаючи до солідарности жертв і страждань. І пісня його, повна безвихідного суму в сфері особистих почувань, звучала як похідний марш, як воєнний клич, коли він звертався до свого народу.

Все життя його і вся творчість були культом громадського і народного подвигу. В таємних сховках душі, в темних заглибинах минувшини, на картах історії нашого життя шукав він запопадливо того, що могло б підняти в громадянстві нашім самопочуття, настрій, енергію, потяг до труду і подвигу і віру в його успіх"[57]).

(Кінець)

21-25 травня 1960 року.

[57]) Мих. Грушевський, „Сороклітній подвиг", ЛНВ, Львів, 1913, стор. 258-259.

ШУКАЄ ПРАЦІ

Старша інтел. жінка
ПОШУКУЄ ПРАЦЮ,
вміє добре варити, пекти і легку домашню працю, до 1-2 осіб
М. ПЕТРЕВИЧ
226 Northridge Rd.
Columbus 14, Ohio

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

WOMEN

For Office Cleaning
11:30 PM — 7:00 AM
$60. — 5 Nights

Company located downtown New York City. Convenient to all transportation. No weekend work. Many excellent benefits after trial period. Write in English stating your experience and other qualifications to Department 5, Post Office Box 226, Church St. Station, New York 8, N.Y.

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

PORTER — $82.

11:00 PM to 7:30 AM
5 NIGHTS A WEEK

Excellent company on Wall Street. Annual cash bonus. Company pays retirement plan. Lunchroom. Many liberal benefits. Write in English to Department 5, Post Office Box 226, Church St. Station, New York 8, N.Y.

REAL ESTATE SALESMEN

Потрібно
ПРЕДСТАВНИКА
реальностевого бюра до продажі площ і домів для пенсийників у Флориді. Повна ціна — $3,000.00 — одинока агенція у Вашій місцевості. Платимо оголошеневі рахунки. Гарантія досконалого комісового. Пишіть по брошуру.
N. LIGHT
125 North Shore Drive
Miami Beach, Fla. Tel.: UN 5-7256

НА ПРОДАЖ

ФАРМА на ПРОДАЖ
114 акрів орної землі і лісу, хата в дуже доброму стані, модерна стайня на 50 коров. Інші будинки в доброму стані. 18 дійних коров, 2 ялівки, 1 бик, фармерська машинерія. Ціна дуже приступна, половина готівкою, а решта на догідні сплати. Прошу голоситись на адресу:
Theodor UHRYN
R. D. 1 Randal, N. Y.
Lansing Rd.
Phone: Glen. N. Y. 440

ЗЕМЛЯ на ПРОДАЖ
Дві лоти, разом 200 × 262.5 ft. при Walnut Ave., Block 744, No. 3, 4 Franklin Twp. назва: Easton Farms. Це є по дорозі Main St. коло Українського Села, між Bound-Brook, New Brunswick, N. J. На мапі легко знайти між Cedar Grove Rd. і De Mott Rd. Ціна: одна лота $2,500.00, або обидві разом $4,500 готівкою. По дальші інформації писати до власника:
Nicholas KRIL
11215 Runnymede Street
Sun Valley, California
Телефон: POplar 4-8759

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

BUY U.S. SAVINGS BONDS

REAL ESTATE

ДОМИ на ПРОДАЖ
9-род., 52 кімн. East Tremont, рент $6,500, ціна $26,000;
6 род. з крамницею, недалеко Бронкс Зоо Парку, рент $4,000, ціна $16,000;
На Vyse Ave., біля Зоо Парку, 2 модерні, відокремлені доми (7 і 9 мешкань), 8 гаражів, 80x160, рент $12,500, ціна $63,000;
4-род., мур., відокремлений, закінчений підвал, недалеко від Пелгембей сабвею. Ціна $29,500.
Доми в найкращому стані і дають великий прибуток. Вигідні умови сплати. Готівка за згодою. Є багато 2-3-род. домів, в гарних околицях міста.
DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway, N.Y.C.
(між 140-141 вулицями)
AU 1-0194 WA 6-4777

HOUSES for SALE

DANFORTH AVENUE
Досконале мешканеве положення, 4 умебльовані апартаменти і власник занимає 5 кімнат і сонішну веранду, олив. огрівання, житимете даром, ще з доходом. Помірковна ціна.
J. P. REALTY, 591 Summit Ave., Jersey City, N.J., SW 5-0220. По 5-ій по пол. HE 5-7247. Тільки за домовленням.

SOUTH BOUND BROOK
Низький завдаток, добре купно для молодих і старих. Модер. з 3 спальнями новісенька ранча, пов. підвал, ках. лазничка, вел. вітальня, мод. кухня, якою можна похвалитися приятелям. Ціна? $15,500. Голоситеся вже:
George E. Grek, Agency,
210 E. Main St. Bo. Brook
Tel.: EL 6-0450

Спорт

„ТРИЗУБ" У ПОХОДІ ПО ЧЕМПІОНАТ ЗДА 1961 Р.

В неділю, дня 28-го травня футбольісти „Тризуба", минулорічного чемпіона ЗДА, який боронить в цьому році цього свого здобутку і почести, розіграють відплатні фінальні змагання за чемпіонат Сходу. Та рішальні змагання за право змагатися у фіналі цілих ЗДА. Противником „Тризуба" у фіналі Сходу є тверда, завзята і витривала німецька дружина Спорт Клюбу, Ню Йорк. Після першої перемоги „Тризуба" з цією дружиною в Ню Йорку можна рахуватися, що в цю неділю „Тризуб" розправиться і то зі значно кращим висліди як у першій стрічі з цим суперником. Змагання ці відбудуться о год. 2.30. на грищі при 29-ій та Камбрія вулицях.

На наступну неділю, 4-го червня заповіджені вже великі міжнародні змагання „Тризуба" з В. Ф. Б. Штутгард із Німеччини.

Коли „Тризубові" пощастить виграти з Ню Йорк Спорт Клюбом, а на це всі дані, тоді Футбольний Союз ЗДА передбачає дві рішальні гри фіналу за чемпіонат ЗДА, першу з них 11-го червня в Лос Анджелес, а другу 18-го червня у Філадельфії. Противником „Тризуба" у фіналі був би клюб „Лос Анджелес Скотс".

(в. с.)

BUSINESS OPPORTUNITY
RESORTS

НА ПРОДАЖ БОНҐАЛА
18 люксусово умебльованих катеджів, басейн 75 ф., гостинна, спорт. площі, гірський потік, вел. город, близ. Союзівки. За інф. писати по-англійськи:
Aaron KATES, Kerhonkson, N.Y.
Tel: Kerhonkson 3571.

REAL ESTATE

MASPETH
50th Place & Maspeth Ave.
(2) НОВІ 1-РОД. ДОМИ
пів-відокремлені, 6 кімнат і гараж, газов. парове огрівання, 1½ лазнички, близ. церков, шкіл, комунікації і склепів. 15 хвил. до Менгетену. Без посередника. Телефонуйте до будівничого:
FL 3-9016

НА ПРОДАЖ БОНҐАЛА
Добра ціна.
Ulster Heights
$15,000 доходу, малий завдаток.
ELLENVILLE, N.Y.
Tel.: Ellenville 1770.

MISCELLANEOUS

МАСТЬ
проти ревматизму
No. 101
(Рецепта д-ра З.)
Мускульний ревматизм та всі інші болі ревматичного походження, як: невральгія, ішіяс, прострил (люмбаго), подагра, біль в руках, в ногах, в спині і т. п. Масть No. 101 є найсильнішим та найпевнішим засобом із усіх існуючих препаратів проти ревматичного болю. Ціна $3.00 за 1 унцію. Просимо додати 30 центів на пересилку, а мешканців Каліфорнії ще 4% торговельного податку.
Замітка: 10.000 слоїків масти No. 101 розійшлися на Сході ЗДА. Прошу написати до нас, а тоді вишлемо Вам брошуру, яка пропонує різні продукти для відсилення надірваного Вашого здоров'я.
Пишіть чеки та грошові перекази на ім'я:
HEALTH FOR ALL BOOK CO.
Листи адресуйте так:
HEALTH FOR ALL BOOK CO.
Dept. S., P. O. Box 74876
Los Angeles 4, Calif.

REAL ESTATE

Доми — Інвестиції — Моргеджі

НАГОДА ДЛЯ БІЗНЕСМЕНІВ!

- QUEENS — LIQUOR-STORE — при головній вулиці, річний торг $60.000, добра екзистенція для родини. Ключ $26.000.
- BAR and RESTAURANT — GRILL (рівнож QUEENS) — тижневий оборот $700. Ключ $6,500.
- OZONE PARK, Woodhaven — недалеко української церкви, 2-род. ДІМ, 5 і 5 кімнат, з городом і гаражем, 1 бл. до сабвею. Ціна $18,500.
- Там же: нові 2-род., мур. ДОМИ, всі з гарним городом і гаражем. Ціна від $29,000 вгору.
- FLUSHING — муровані РАНЧ, 6 кімнат, гарний, великий город і гараж. Ціна $23,000.
- BROOKLYN — 17-род., мур. ДІМ, мешкання по 4 бакс. кімнати, річний рент $7,500. Ціна $30,000.
- 3-род., мур. ДІМ (без огрівання). Ціна $9,000.

КУПУЙТЕ ТІЛЬКИ ЧЕРЕЗ ФАХОВІ БЮРА!
UNITED REAL ESTATE CO.
В. КУЗЬМИНСЬКИЙ
170-13 Hillside Avenue — JAMAICA, N. Y.
Tel.: OL 8-6330

MISCELLANEOUS

TURKEY FARM INN
Intersection Routhes 206 & 24, Chester, N. J. — TRinity 9-5521
(Закрито в п'ятниці).
Індик — Стейки — Риба — Перекуски — Коктейлі — Обіди та приміщення на великі групи і клюби.

COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.

(LICENSED by INTOURIST)
приспішує ПОСИЛКИ
до Ваших Приятелів і Свояків
у всіх частинах СССР.

Посилки є забезпечені і доставa є гарантована. Відборець не доплачує нічого.

У всіх наших відділах є великий вибір матеріялів на мужеські й жіночі одяги, по великих знижках. Також у нас дістанете багато інших речей, які надаються на висилку, по дешевших цінах, як деинде.

За повними інформаціями пишіть або звертайтеся особисто до нашого найближчого відділу:

NEW YORK 3, N. Y. — 39 Second Ave.	Phone:	AL 4-5456
BROOKLYN 21, N. Y. — 506 Wilson Ave.	"	HY 1-5290
BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Ave.	"	DI 5-8808
PATERSON 1, N. J. — 99 Main St.	"	MU 4-4619
VINELAND, N. J. — West Landis Ave. (Gr. Orth. Church Bldg.)		
LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street	Phone:	FO 3-8569
NEW HAVEN, Conn. — 6 Day Street	"	LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson St.	"	HU 1-2750
CLEVELAND 13, Ohio — 2683 W. 14th St.	"	TO 1-1068
WORCESTER, Mass. — 174 Millbury St.	"	SW 8-2868
HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos Campau,	"	TO 7-1575
CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Ave.	"	BR 8-6966
CHICAGO 29, Ill. — 2439 W. 69th Street	"	WA 5-2737
SAN FRANCISCO, Cal. — 2076 Sutter St.	"	FI 6-1571
NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Ave.	"	BI 3-1797
PHILADELPHIA, Pa. — 530 W. Girard Ave.	"	WA 2-4035
WATERBURY, Conn. — 6 John Street	"	PL 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich. — 414 Scribner Ave.	"	GL 8-2256
DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Ave.	"	VI 1-5355
PASSAIC, N. J. — 176 Market Street	"	GR 2-6387
ROCHESTER, N. Y. — 583 Hudson Ave.	"	LO 2-5941
ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant St.	"	CH 9-6245

The Vineland Branch open Friday, Saturday and Sunday only.

НАЙЛІПША І НАЙПЕВНІША ОБСЛУГА
в справі
ПОСИЛОК - ДАРУНКІВ
до всіх частин ЕВРОПИ
ПРИНОСІТЬ АБО ПЕРЕСИЛАЙТЕ ПАЧКИ ДО КОНТОРИ НАЙСТАРШОЇ ПОСИЛКОВОЇ ФІРМИ
GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.
ГОЛОВНА КОНТОРА
716 WALNUT STREET — PHILADELPHIA 6, PA.
WAlnut 5-3455
ФІЛІЇ В УСІХ НАЙБІЛЬШИХ МІСТАХ
— ЖАДАЙТЕ КАТАЛОГІВ —
Звертайтесь через місцеву телефонічну книгу.
ШВИДКА — КВАЛІФІКОВАНА — НАДІЙНА ОБСЛУГА

Увага! Джерзі Сити, Байон і Околиці! Увага!

Повідомляємо Українське Громадянство
Джерзі Сити і Околиці, що ми відкрили для Вашої вигоди
ОДИНОКЕ УКРАЇНСЬКЕ
ВИСИЛКОВЕ БЮРО ПАЧОК І КРАМНИЦЮ
"MERCURY PARCEL & TRADING CO., Inc." JERSEY CITY, N. J.
525 JERSEY AVENUE — JERSEY CITY, N. J.
(зараз напроти A. & P., біля крамниці "Europa")
Наше головне Бюро знаходиться в Ню Йорку:
80 E. 7th STREET
Наші Відділи крамниць:
75 E. 7th STREET, New York 3, N.Y. 943 Elizabeth Ave., ELIZABETH, N.J.

Наше Бюро приймає та полагоджує висилку пакунків, солідно, фахово і скоро. Мито за висилку платиться тут. Доручення пакунків наступає до 5 тижнів, а летунською поштою — до 8-10 днів. Рівнож подаємо Вам до відома, що, починаючи від сьогоднішнього дня, ми ЗНИЗИЛИ СТАВКУ за обслугу (Service Charge) від $5.00 до $10.00, залежно від ваги Вашої посилки.

НА СКЛАДІ МАЄМО:
Імпортовані вовняні матеріяли на убрання. — Полотна, біля на постіль, дамаск. — Вовни: на подушки і перини. — Оксамити, вельвети, штрухси. — Покривала на ліжка і дивани. — Килими: італійські і голляндські. — Куртки шкіряні з кожухом, імпортовані. — Плащі шкіряні, імпортовані. — Хустки шалянові, вовняні. — Шкіра імпортована: тверда і м'яка. — Годинники золоті, ручні і т. д.

ВАЖНЕ: На протязі першого місяця, при закупі товарів в нашій крамниці на суму понад 50.00 долярів — **ДАЄМО ЦІННИЙ ПОДАРУНОК.**
Крамниця відчинена — від год. 9:00 до 7:00 вечора, а в неділю — від 10:00 до 1:00 по полудні.
— Просимо відвідати нашу крамницю, до вас обов'язку купна! —

FOR SALE

Продам дешево першої якости, майже нові 2 фотелі і канапа, автоматичний холодильник, стіл, 4 крісла, шафа (dresser). Заінтересованих прошу зголошуватися:
26 Columbia Ave. (2 пов.)
JERSEY CITY, N.J.

ДО ВИНАЙМУ

До винайму
4-КІМН. ПОМЕШКАННЯ
за $90.00
біля Бронкс-зоопарку.
887 E 178 Street
Питатися за господарем дому.

SERVICE DIRECTORY

CITY ISLAND MARINA
Left over The Bridge.
LOCKERS — MOORINGS
REPAIRS — SERVICE
HULL & ENGINE REPAIRS
CAPTAIN J. POWER
701 Minneford Avenue
City Island, New York
TT 5-2313

MISCELLANEOUS

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР в НЮ ЙОРКУ
GERMAN Hi-Fi
GRUNDIG • BLAUPUNKT
SABA • TELEFUNKEN
Знижені ціни на AIR CONDITIONING
Обслуга німецьких фахівців.
GERMAN Hi-Fi CENTER
1574 3rd Avenue (88th St.)
New York City — AT 9-6609

JOSEPH STANISZ
BUILDER-CUSTOM HOMES.
Shingling — Siding — Alterations.
Violations Removed — Storm Windows — Excellent Cabinet Maker.
Hundreds of Satisfied Customers.
LOW Rates — FREE Estimates.
66-11 79th Street
Middle Village, L. I.
DA 6-0629

ST. RAYMOND MONUMENT CO. (Reg.)
Stephen J. Polchinski — власник
BARRE GUILD пам'ятники
Глибоко гравіровані букви
3245 E. Tremont Avenue
Bronx 61, N. Y.
(навп. St. Raymond's Cemetery)
UNderhill 3-4166
Відкрито щоденно через цілий рік, від год. 10 рано до 5 п. пол.

Іван ВУЙКІВ
Знана
УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення НОВІ ФУТРА
перемодельовує прохоложені футра по найновіших фасонах.
Приймає футра на ПЕРЕХОВАННЯ · STORAGE
Відбір і достава на місце.
J. WUJKIW, Inc.
MANUFACTURING FURRIER
111 E. 7th Street
New York 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

Cosmos Travel Bureau
проголошує
в 1961 подорожі до Краю,
щоб звидіти міста та **ВІДВІДАТИ СВОЇХ КРЕВНИХ.**
Спеціяльні групові подорожі ЛІТАКОМ або КОРАБЛЕМ
МІСЦЕ ОБМЕЖЕНЕ.
Треба скоро резервувати.
Також полагоджуємо спровадження кревних із Краю.
За подробицями й інформаціями пишіть або телефонуйте:
COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc
45 West 45th Street
NEW YORK 36, N. Y.
Phone: Circle 5-7711
Найстарша і найбільш відповідальна агенція подорожей.

Платне оголошення. Виїзд на власний ризик подорожного.

УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ
ТЕКСТИЛЬНИХ І ГАЛЯНТЕРІЙНИХ ТОВАРІВ
має для ПАНЬ, ПАНІВ і ДІТЕЙ
ВЕЛИКИЙ ВИБІР СЕЗОНОВИХ ТОВАРІВ.
НА ВИСИЛКУ ПАЧОК:
першоякісні матерії на убрання, костюми, плащі, суконки, панами, білі полотна, нитки DMC, вовни на перини, хустки, тепле білля, светери та багато інших артикулів щоденного вжитку.
СОЛІДНА ОБСЛУГА — ЦІНИ НИЗЬКІ.
ВСТУПІТЬ, КУПІТЬ — СКАЖІТЬ ДРУГИМ.
WILLIAMS DRY GOODS STORE
120 1st Ave. — OR 7-2450 — New York 3, N. Y.

Увага! НЮ ЙОРК Увага!
Повідомляю, що
при 131-133 АВЕНЮ А (між 8-9 вул.)
в Ню Йорку — я відкрив
ГОДИННИКАРСЬКУ і ЮВЕЛІРНУ КРАМНИЦЮ і РОБІТНЮ
На складі різнородні годинники і ювелірські вироби. Виконую точно, солідно і дешево всякі годинникарські і ювелірські роботи. — Запрошую Українське Громадянство Ню Йорку і околиці ввічливо відвідувати моє заведення.
ВОЛОДИМИР КІЛЯР — годинникар і ювелір
Телефон: LF 3-5983

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel: GR 3-3550 New York City
МАШИНИ ДО ПИСАННЯ
(українські та англійські, імпортовані) — $59.95

РОЗШУКИ

ЮЛІЯН ШВЕД — мають відомості про близьких Вам осіб із Краю.
Maria MYCHAJLENKO
4930 N. Camac
Philadelphia 41, Pa.

T. V. РЕПЕРАТУРИ
Степан БАТЕНЧУК
600 W. 192nd Street
New York 40, N. Y.
LO 8-6273

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКР НАРОДНОГО СОЮЗА

ЗБІЛЬШЕНІ ДИВІДЕНДИ!

4% річно
КРЕДИТОВАНЕ, АБО ПЛАТНЕ 2 РАЗИ В РІК.

Починаючи 1-го липня 1960 р.

- Ощадності, забезпечені до $10,000.
- Гроші, одержані до 15-го ТРАВНЯ 1961 р., будуть процентувати нові дивіденди від 1-го ТРАВНЯ.
- Радо приймаємо нові конта, від $1.00 вгору.

IRVING SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
126 MARKET ST. (бл. MAIN) **PATERSON, N. J.**
Відкрито ЩОДЕННО — від 9-ої рано до 3-ої по полудні.
Також у П'ЯТНИЦІ — від 6-ої до 8-ої вечора
ДЛЯ ВАШОЇ ВИГОДИ:
ОЩАДНОСТЕВІ КОНТА — РІЗДВЯНІ ОЩАДНОСТІ — ВАКАЦІЙНІ — ГІПОТЕЧНІ ПОЗИЧКИ — ПОЗИЧКИ НА ПОЛІПШЕННЯ ДОМУ — ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ — ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ — ПРИЙМАННЯ РАХУНКІВ ЗА ГАЗ, ЕЛЕКТРИКУ І ТЕЛЕФОН — ВОГНЕТРИВАЛІ СКРИНЬКИ.

Обдаруйте своїх Рідних ДАРУНКОМ!
GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.
LICENSED BY INTOURIST
ВИСИЛКА ПАЧОК до всіх країн ЕВРОПИ й других.
Користуйтесь услугами ВІДПОВІДАЛЬНОЇ, ВВІЧЛИВОЇ і СКОРОЇ ФІРМИ.
135 West 14th St. — NEW YORK 11, N. Y — CHelsea 3-2583
141 Second Ave. — NEW YORK CITY — Р. Ганкевич — Tel.: GR 5-7430
Відкрито: ЩОДЕННО — від 9:00 до 6:00 веч.; в НЕДІЛІ — від 9:00 до 4:00
НАШІ ВІДДІЛИ:

762 Springfield Ave. IRVINGTON 11, N. J. Tel.: ESsex 2-4685	132 Franklin Ave. HARTFORD, Conn. Tel.: CHapel 6-4724 Я. Тростянецький	332 Fillmore Ave. BUFFALO 6, N. Y. Tel.: TL 6-2674 П. Остапчук	2803 3rd Avenue BRONX 53, N. Y. (betw. 147-148 Sts.) Tel.: LUdlow 5-2624
900 Literary Rd. CLEVELAND 13, O. Tel.: TOwer 1-1461 Д. М. Гірняк	11339 Jos. Campau DETROIT 12, Mich. Tel.: TOwnsend 9-3980 В. Ухач	632 W. Girard Ave. PHILADELPHIA 23, Pa. Tel.: WAlnut 5-8878 Т. Гриців	359 West Broadway S. BOSTON 27, Mass. Tel.: ANdrew 8-5040
217 E. Hennepin Ave. MINNEAPOLIS 14, Minn. Tel.: FEderal 2-4908	3216 Sunset Blvd. LOS ANGELES 26, Calif. Tel.: NOrmandy 5-9887	21 Fifth Avenue YOUNGSTOWN 3, Ohio Tel.: RI 3-0440	

ТЕПЕР ДОЗВОЛЯЄТЬСЯ ВКЛАДАТИ ДО ПАЧКИ З ОДЯГОЮ: ЗЕРНИСТУ КАВУ, ШОКОЛЯДУ В КУСКАХ І ТВЕРДІ ЦУКЕРКИ.
Наша велика фірма користується довір'ям тисячів задоволених клієнтів, гарантує на 100% доставу кожної посилки.
Кожну посилку висилається на протязі 48 годин і приходить на місце призначення через 6-7 тижнів (летунською поштою через 7-12 днів).
В крамницях вибір першоклясних товарів, — по дуже низьких цінах. Жадайте безплатного каталогу з точним перечисленням нових ставок, мита і обслуги.

FUNERAL HOME
Mr. JOHN BALASCHAK
оголошує відкриття нового приміщення гарних Stuyvesant Park Chapels, 191 Ave A, corner E. 12 St., NYC. 3-тя з найбільших модерна „air conditioned" каплиць на долин. схід. частині міста. Похоронна обслуга низькі ціни. CAnal 8-4848. 24-годинна обслуга.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ, КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНГС

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
NEW JERSEY
Tel: HEnderson 4-5151

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ коштує так мало! Брак забезпечення коштує так багато! Забезпечіться в Українськім Народнім Союзі!